

**Załącznik nr 4 do uchwały nr 1/2007
Komisji Nadzoru Bankowego
z dnia 13 marca 2007 r.
(poz. 3)**

OBLICZANIE WYMAGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO

Część I. Zasady ogólne

§ 1. Bank, którego skala działalności handlowej nie jest znacząca, oblicza łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego w zakresie portfela bankowego i portfela handlowego łącznie.

§ 2. Bank, którego skala działalności handlowej jest znacząca, oblicza łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego w zakresie portfela bankowego.

§ 3.1. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego oblicza się jako sumę ekspozycji ważonych ryzykiem pomnożoną przez 8%.

2. Przez ekspozycję należy rozumieć aktywo lub udzielone zobowiązanie pozabilansowe.

§ 4.1. Sumę kwot ekspozycji ważonych ryzykiem, o której mowa w § 3 ust. 1, oblicza się jako sumę wartości bilansowych oraz ekwiwalentów bilansowych poszczególnych kategorii ekspozycji pomnożonych przez procentowe wagi ryzyka, zgodnie z jedną z poniższych metod:

- 1) przypisane ekspozycjom zgodnie z § 7 – 99 – w metodzie standardowej;
- 2) wyznaczone dla ekspozycji, zgodnie z załącznikiem nr 5 do uchwały – w metodzie wewnętrznych ratingów;
- 3) wyznaczone dla ekspozycji w wyniku zastosowania kombinacji metod wskazanych w pkt 1 i 2.

2. Przy wyznaczaniu wymogów kapitałowych zgodnie z metodą wewnętrznych ratingów określoną w załączniku nr 5 do uchwały, należy uwzględnić ryzyko rozmycia rozumiane jako ryzyko zmniejszenia kwoty nabytych wierzytelności poprzez kredyty gotówkowe lub bezgotówkowe udzielane dłużnikowi.

§ 5. Bank stosujący metodę standardową lub stosujący metodę wewnętrznych ratingów, określoną w załączniku nr 5 do uchwały, ale nie stosujący własnych oszacowań strat z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) i współczynników konwersji określonych w § 14 i 15 załącznika nr 5 do uchwały, może zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 17 do uchwały, uwzględnić ograniczenie ryzyka kredytowego przy obliczaniu kwot ekspozycji ważonych ryzykiem w portfelu bankowym lub przy obliczaniu kwot oczekiwanych strat w obliczeniach korekt funduszy własnych, o których mowa w § 2 ust. 1 lit. c oraz § 3 ust. 4 uchwały w sprawie funduszy własnych.

§ 6. W rachunku wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, bank może uwzględnić umowy związane z sekurytyzacją aktywów, zgodnie z załącznikiem nr 18 do uchwały.

Część II. Metoda standardowa

ZASADY OGÓLNE

§ 7.1. W metodzie standardowej wartość ekspozycji w przypadku aktywów jest równa wartości bilansowej a w przypadku udzielonych zobowiązań pozabilansowych jest równa ekwiwalentowi bilansowemu ekspozycji.

2. Do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem, wagi ryzyka przypisuje się wobec wszystkich ekspozycji zgodnie z przepisami niniejszego załącznika, z wyjątkiem ekspozycji stanowiących pomniejszenia funduszy własnych banku, którym należy przypisywać wagę ryzyka 0%.

3. Ekspozycje zalicza się do poszczególnych klas ekspozycji określonych w § 20.

§ 8.1. Wagę ryzyka przypisuje się zgodnie z klasą, do której należy dana ekspozycja oraz stopniem jakości kredytowej ekspozycji lub podmiotu w zakresie określonym w § 24-100.

2. Jeżeli ekspozycja objęta jest ograniczeniem ryzyka kredytowego, ekspozycji może być przypisana waga ryzyka zgodnie z załącznikiem nr 17 do uchwały.

§ 9. Stopień jakości kredytowej ekspozycji lub podmiotu określa się na podstawie uchwały, o której mowa w zdaniu wstępnym § 2 załącznika nr 15 do uchwały, przy wykorzystaniu ocen wiarygodności kredytowej opracowanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej lub na podstawie ocen wiarygodności kredytowej opracowanych przez agencje kredytów eksportowych, zgodnie z § 28 niniejszego załącznika.

§ 10. Stopień jakości kredytowej ekspozycji wyznacza się zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 15 do uchwały, w szczególności stopień jakości kredytowej danej ekspozycji może zostać ustalony na podstawie oceny wiarygodności kredytowej innej ekspozycji lub oceny wiarygodności kredytowej dłużnika.

§ 11. Ekspozycjom, których spłata uzależniona jest od podmiotu innego niż dłużnik, przypisuje się wyższą z wag ryzyka przypisanych dłużnikowi lub temu podmiotowi.

§ 12. Z wyjątkiem ekspozycji wynikających z instrumentów będących składnikami funduszy podstawowych innego kontrahenta, określonymi w § 2 ust. 1 lit. a uchwały w sprawie funduszy własnych, ekspozycjom banku wobec kontrahenta, który jest w stosunku do niego podmiotem dominującym, podmiotem zależnym lub innym podmiotem zależnym wobec podmiotu dominującego albo podmiotem blisko powiązany, przypisuje się wagę ryzyka kredytowego 0%, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- 1) kontrahent jest bankiem, instytucją finansową lub przedsiębiorstwem pomocniczych usług bankowych objętym odpowiednimi wymogami ostrożnościowymi;
- 2) kontrahent jest objęty tą samą pełną konsolidacją, co bank;
- 3) kontrahent objęty jest tymi samymi procedurami oceny, pomiaru i kontroli ryzyka kredytowego, co bank;
- 4) kontrahent ma siedzibę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) nie istnieją obecnie i nie są przewidywane w przyszłości przeszkody o istotnym znaczeniu lub przeszkody natury prawnej w szybkim transferze funduszy własnych lub spłaty ekspozycji przez kontrahenta na rzecz banku.

§ 13.1. Ekwiwalent bilansowy transakcji pochodnych określonych w § 31 załącznika nr 2 do uchwały oblicza się zgodnie z załącznikiem nr 16 do uchwały z uwzględnieniem efektów kompensowania poprzez odnowienie zobowiązań oraz innych umów ramowych o kompensowaniu, o których mowa w art. 85 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 60, poz. 535 z późn. zm.⁵), zwanych dalej „umowami ramowymi o kompensowaniu”, uwzględnianych dla celów tych metod zgodnie z załącznikiem nr 16 do uchwały.

2. Ekwiwalent bilansowy transakcji z przyrzeczeniem odkupu (repo), umów udzielenia bądź zaciągnięcia pożyczki papierów wartościowych lub towarów, transakcji z długim terminem rozliczenia oraz transakcji z opcją uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego może być określany zgodnie z załącznikiem nr 16 albo 17 do uchwały.

§ 14. Ekwiwalent bilansowy z tytułu niespłaconych ekspozycji kredytowych kontrahenta centralnego, o którym mowa w załączniku nr 16 do uchwały, oblicza się zgodnie z § 7 załącznika nr 16 do uchwały.

§ 15. W przypadku banku stosującego metodę kompleksową traktowania zabezpieczeń finansowych zgodnie z załącznikiem nr 17 do uchwały, jeżeli ekspozycja ma formę papierów wartościowych lub towarów zbywanych lub przekazywanych w formie kredytu w ramach transakcji z przyrzeczeniem odkupu (repo) lub transakcji udzielenia bądź zaciągnięcia pożyczki papierów wartościowych lub towarów, transakcji z długim terminem rozliczenia oraz transakcji z opcją uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego, wartość ekspozycji powiększa się o korektę z tytułu zmienności stosownie do rodzaju papierów wartościowych lub towarów, zgodnie z przepisami § 69 – 78 załącznika nr 17 do uchwały.

§ 16. Ekspozycje ważone ryzykiem z tytułu sekurytyzowanych pozycji uwzględnia się w rachunku wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 18 do uchwały.

§ 17. Ekwiwalent bilansowy ekspozycji z tytułu udzielonych zobowiązań pozabilansowych oblicza się zgodnie z § 100 – 101.

§ 18. W § 24 – 99 określono zasady przypisywania wag ryzyka, przy czym jeżeli nie wskazano możliwości lub konieczności przypisania innej wagi ryzyka, ekspozycjom przypisuje się wagę ryzyka 100%.

§ 19. Szczegółowe zasady obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego metodą standardową zostały omówione w § 20-101.

KLASY EKSPOZYCJI

§ 20.1. Każdą ekspozycję zalicza się do jednej z następujących klas:

- 1) ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych;
- 2) ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych;
- 3) ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej;
- 4) ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec wielostronnych banków rozwoju;
- 5) ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec organizacji międzynarodowych;
- 6) ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji;
- 7) ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców;
- 8) ekspozycje detaliczne lub warunkowe ekspozycje detaliczne;
- 9) ekspozycje lub ekspozycje warunkowe zabezpieczone na nieruchomościach;

⁵ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 217, poz. 2125, z 2004 r. Nr 91, poz. 870 i 871, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz. 1264, Nr 146, poz. 1546, Nr 173, poz. 1808 i Nr 210, poz. 2135, z 2005 r. Nr 94, poz. 785, Nr 183, poz. 1538 i Nr 184, poz. 1539 oraz z 2006 r. Nr 47, poz. 347, Nr 133, poz. 935 i Nr 157, poz. 1119.

- 10) ekspozycje przeterminowane;
- 11) ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka;
- 12) ekspozycje z tytułu obligacji zabezpieczonych;
- 13) pozycje sekurytyzacyjne;
- 14) ekspozycje krótkoterminowe wobec banków i przedsiębiorców;
- 15) ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania;
- 16) inne ekspozycje.

2. Przez instytucje należy rozumieć banki krajowe, instytucje kredytowe, firmy inwestycyjne oraz banki zagraniczne.

3. Przez przedsiębiorców należy rozumieć przedsiębiorców oraz przedsiębiorców zagranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807 z późn. zm.⁶).

4. Przez ekspozycję zabezpieczoną na nieruchomości należy rozumieć ekspozycję, dla której ustanowiono zabezpieczenie na nieruchomości, przy czym kwota tego zabezpieczenia jest nie niższa niż kwota ekspozycji bez uwzględnienia pomniejszenia o utworzone rezerwy celowe, uzyskane dyskonta i premie oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

5. Przez zabezpieczenie na nieruchomości należy rozumieć hipotekę na nieruchomości, hipotekę na użytkowni wieczystym, własnościowym spółdzielczym prawie do lokalu mieszkalnego, własnościowym spółdzielczym prawie do lokalu użytkowego, prawie do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej, prawie do lokalu mieszkalnego w domu budowanym przez spółdzielnię mieszkaniową w celu przeniesienia jej własności na członka.

6. Ekspozycję uznaje się za przeterminowaną, jeżeli przeterminowanie przekracza 90 dni a przeterminowana kwota przekracza w przypadku ekspozycji detalicznych 500 złotych, a w przypadku pozostałych klas ekspozycji, przeterminowana kwota przekracza 3000 złotych.

§ 21.1. Bank może zakwalifikować ekspozycję do klasy ekspozycji detalicznych wymienionych w § 20 ust. 1 pkt 8, jeżeli ekspozycja spełnia następujące warunki:

- 1) ekspozycja jest ekspozycją wobec osoby lub osób fizycznych, lub wobec małego lub średniego przedsiębiorcy, przy czym za małego lub średniego przedsiębiorcę należy uznać podmiot spełniający co najmniej jedno z następujących kryteriów:
  - a) roczny obrót netto nie przekroczył w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych równowartości w złotych kwoty 50 000 000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu sporządzenia bilansu przedsiębiorcy,
  - b) suma aktywów bilansu na koniec co najmniej jednego z dwóch ostatnich lat nie przekroczyła równowartości w złotych kwoty 43 000 000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu sporządzenia bilansu przedsiębiorcy;
- 2) ekspozycja jest jedną ze znacznej liczby ekspozycji cechujących się podobną charakterystyką, które nie są zarządzane równie indywidualnie, jak ekspozycje zaliczane do klasy ekspozycji wobec przedsiębiorców;
- 3) całkowita kwota, którą dłużnik lub grupa powiązanych dłużników jest winna bankowi, podmiotowi dominującemu wobec banku oraz podmiotom zależnym od banku, łącznie z wszelkimi przeterminowanymi ekspozycjami, jednak z wyłączeniem ekspozycji lub ekspozycji warunkowych efektywnie zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, nie może według zebranych przez bank z należyłą starannością informacji, przekraczać równowartości w złotych kwoty 1 000 000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu sprawozdawczym.

2. Kwotę ekspozycji, o której mowa w ust. 1 pkt 3, określa się jako sumę ekspozycji bilansowych brutto.

§ 22. Wartość bieżącą minimalnych detalicznych rat z tytułu umowy leasingu można zaliczyć do kategorii ekspozycji detalicznych.

§ 23. Papierów wartościowych nie zalicza się do klasy ekspozycji detalicznych.

PROCENTOWE WAGI RYZYKA

§ 24.1. Ekspozycje są rozumiane łącznie ze związanymi z nimi innymi ekspozycjami, jeśli ekspozycje te ujęte są w rachunku wyników.

2. Poszczególnym ekspozycjom należy przypisywać wagi ryzyka przy uwzględnieniu zasad określonych w § 9 – 20 załącznika nr 15 do uchwały.

⁶ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 281, poz. 2777, z 2005 r. Nr 33, poz. 289, Nr 94, poz. 788, Nr 143, poz. 1199, Nr 175, poz. 1460, Nr 177, poz. 1468, Nr 178, poz. 1480, Nr 179, poz. 1485, Nr 180, poz. 1494 i Nr 183, poz. 1538 oraz z 2006 r. Nr 17, poz. 127, Nr 144, poz. 1043 i 1045, Nr 158, poz. 1121, Nr 171, poz. 1225 i Nr 235, poz. 1699.

Tytuł I. Ekspozycje wobec rządów lub banków centralnych

§ 25. Z zastrzeżeniem § 26-29, ekspozycjom wobec rządów lub banków centralnych, przypisuje się wagę ryzyka na podstawie tabeli 1, w zależności od posiadanej zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej.

Tabela 1

Stopień jakości kredytowej	1	2	3	4	5	6	Brak zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej
Waga ryzyka	0%	20%	50%	100%	100%	150%	100%

§ 26. Ekspozycjom wobec Europejskiego Banku Centralnego przypisuje się wagę ryzyka równą 0%.

§ 27.1. Ekspozycjom wobec Skarbu Państwa oraz Narodowego Banku Polskiego oraz rządów i banków centralnych państw członkowskich, denominowanym i finansowanym w walutach krajowych kredytobiorców, przypisuje się wagę ryzyka 0%.

2. Za ekspozycje wobec Skarbu Państwa uznaje się ekspozycje wobec centralnych organów administracji rządowej, organów kontroli państwowej i ochrony prawa, sądów, trybunałów, wojewodów i urzędów wojewódzkich.

3. W przypadku ekspozycji wobec organów i podmiotów państw członkowskich, których zakres działania odpowiada zakresowi działania organów i podmiotów, o których mowa w ust. 2, denominowanych i finansowanych w walutach krajowych kredytobiorców, bank jest zobowiązany do zweryfikowania informacji o statusie dłużnika.

§ 28. Oceny wiarygodności kredytowej przyznawane przez agencje kredytów eksportowych mogą być stosowane dla celów adekwatności kapitałowej, pod warunkiem, że oceny te spełniają jedno z poniższych kryteriów:

- 1) są to uzgodnione oceny wiarygodności kredytowej nadane przez agencje kredytów eksportowych uczestniczące w „Porozumieniu w sprawie wytycznych dla oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych” OECD;
- 2) agencja kredytów eksportowych przyznająca oceny wiarygodności kredytowej, publikuje sporządzone przez siebie oceny i stosuje zatwierdzoną przez OECD metodologię nadawania ocen, a jej ocena jest powiązana z jedną z ośmiu minimalnych wywozowych składek ubezpieczeniowych (MEIP), określonych w ramach metod zatwierdzonych przez OECD.

§ 29. Ekspozycjom wobec rządów lub banków centralnych, które posiadają uznaną ocenę wiarygodności kredytowej nadaną przez Agencje Kredytów Eksportowych, do celów ważenia ryzykiem przypisuje się wagę ryzyka zgodnie z tabelą 2.

Tabela 2

MEIP	0	1	2	3	4	5	6	7
Waga ryzyka	0%	0%	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Tytuł II. Ekspozycje wobec jednostek samorządu terytorialnego oraz władz lokalnych

§ 30. Ekspozycjom wobec jednostek samorządu terytorialnego w Rzeczypospolitej Polskiej, miasta stołecznego Warszawy i ich związków oraz jednostek samorządu terytorialnego i władz lokalnych państw członkowskich przypisuje się, z zastrzeżeniem § 31, wagi ryzyka w zależności od zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej rządu centralnego właściwego dla jednostki samorządu terytorialnego lub władz lokalnych, zgodnie z tabelą 3.

Tabela 3

Stopień jakości kredytowej przypisany rządowi centralnemu	1	2	3	4	5	6	Brak zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej rządu centralnego
Waga ryzyka	20%	50%	100%	100%	100%	150%	100%

§ 31.1. Denominowanym i finansowanym w złotych ekspozycjom wobec jednostek samorządu terytorialnego w Rzeczypospolitej Polskiej, miasta stołecznego Warszawy oraz ich związków, bank może przypisać wagę ryzyka kredytowego 20%.

2. Ekspozycjom wobec jednostek samorządu terytorialnego i władz lokalnych państw członkowskich, bank może przypisać wagę ryzyka kredytowego w wysokości przypisanej jednostkom samorządu terytorialnego i władz lokalnych przez właściwe władze kraju dłużnika.

§ 32. Ekspozycjom wobec jednostek samorządu terytorialnego i władz lokalnych krajów trzecich, rozumianych jako kraje inne niż Rzeczpospolita Polska i państwa członkowskie, przypisuje się, z zastrzeżeniem § 34, wagi ryzyka w zależności od nadanej tym ekspozycjom zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej, zgodnie z tabelą 4.

Tabela 4

Stopień jakości kredytowej	1	2	3	4	5	6	Brak zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej
Waga ryzyka	20%	50%	50%	100%	100%	150%	100%

§ 33. Ekspozycjom wobec kościołów i związków wyznaniowych posiadających osobowość prawną, o ile posiadają one uprawnienia do pobierania podatków, przypisuje się wagę ryzyka zgodnie z zasadami przewidzianymi dla jednostek samorządu terytorialnego i władz lokalnych, z wyłączeniem § 31.

§ 34. Ekspozycjom wobec jednostek samorządu terytorialnego i władz lokalnych kraju trzeciego, bank może przypisać wagę ryzyka odpowiadającą ekspozycjom wobec rządu centralnego tego kraju, jeżeli:

- 1) regulacje ostrożnościowe w kraju trzecim są co najmniej równoważne regulacjom stosowanym w Rzeczypospolitej Polskiej i państwach członkowskich a właściwe władze kraju trzeciego traktują ekspozycje wobec jednostek samorządu terytorialnego i władz lokalnych jak ekspozycje wobec rządu centralnego;
- 2) bank uprzednio poinformuje Komisję Nadzoru Bankowego, przedstawiając:
  - a) informacje dotyczące rodzaju, wielkości i struktury ekspozycji,
  - b) uzasadnienie celowości zastosowania preferencyjnego podejścia, obejmujące analizę porównawczą regulacji ostrożnościowych obowiązujących w kraju dłużnika i regulacji obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej i państwach członkowskich.

§ 35. Bank, który zastosował podejście, o którym mowa w § 34, zobowiązany jest do monitorowania informacji, o których mowa w § 34 pkt 2 lit. b.

Tytuł III. Ekspozycje wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej

§ 36.1. Z zastrzeżeniem § 37-41, ekspozycjom wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej przypisuje się wagę ryzyka równą 100%.

2. Przez organy administracji i podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej należy rozumieć:

- 1) podmioty sektora publicznego;
- 2) instytucje niekomercyjne stanowiące odrębne osoby prawne działające na rzecz gospodarstw domowych, których podstawowe przychody, pomijając uzyskiwane ze sporadycznej sprzedaży, stanowią dobrowolne wpłaty pieniężne lub wkłady w naturze od gospodarstw domowych, dotacje instytucji rządowych i samorządowych oraz dochody z tytułu własności;
- 3) kościoły i związki wyznaniowe, które nie mogą być zaliczone do kategorii jednostek samorządu terytorialnego lub władz lokalnych.

3. Przez podmioty sektora publicznego należy rozumieć:

- 1) organy administracji podległe rządowi centralnemu, jednostkom samorządu terytorialnego lub władzom lokalnym oraz organom, które w opinii właściwych władz wykonują takie same funkcje, co jednostki samorządu terytorialnego lub władze lokalne;
- 2) niekomercyjne przedsiębiorstwa, których właścicielem jest rząd centralny, dysponujące odpowiednimi gwarancjami;
- 3) organy niezależne administracyjnie, regulowane prawnie, które znajdują się pod nadzorem publicznym.

§ 37. Z zastrzeżeniem § 38 - 41, ekspozycjom wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej posiadających status podmiotów sektora publicznego przypisuje się wagi ryzyka w zależności od zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej rządu centralnego właściwego dla danego podmiotu, zgodnie z tabelą 5.

Tabela 5

Stopień jakości kredytowej przypisany rządowi centralnemu	1	2	3	4	5	6	Brak zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej
Waga ryzyka	20%	50%	100%	100%	100%	150%	100%

§ 38.1. Za krajowe podmioty sektora publicznego uznaje się:

- 1) organy władzy publicznej, z wyjątkiem centralnych organów administracji rządowej, organów kontroli państwowej i ochrony prawa, sądów, trybunałów, wojewodów i urzędów wojewódzkich, jednostek samorządu terytorialnego oraz miasta stołecznego Warszawy i ich związków;
- 2) państwowe i samorządowe jednostki budżetowe, zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych;
- 3) państwowe i samorządowe fundusze celowe;
- 4) państwowe szkoły wyższe;
- 5) podmioty, których działalność finansowana jest z budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego;
- 6) państwowe i samorządowe jednostki badawczo-rozwojowe;
- 7) państwowe i samorządowe instytucje kultury;
- 8) Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i zarządzane przez nie fundusze;
- 9) Narodowy Fundusz Zdrowia;
- 10) Polską Akademię Nauk i tworzone przez nią jednostki organizacyjne;
- 11) Rzecznika Ubezpieczonych;

12) inne państwowe i samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorców, banków i spółek prawa handlowego.

2. Ekspozycjom wobec krajowych podmiotów sektora publicznego można przypisać wagę ryzyka 0% w zakresie ekspozycji objętych gwarancjami lub poręczeniami Skarbu Państwa, spełniającymi kryteria określone w załączniku nr 17 do uchwały, przy czym bank jest obowiązany do zweryfikowania informacji o posiadaniu przez podmiot gwarancji lub poręczenia Skarbu Państwa.

§ 39. Ekspozycjom wobec podmiotów sektora publicznego państw członkowskich, bank może przypisać wagę ryzyka kredytowego w wysokości przypisanej temu podmiotowi przez właściwe władze kraju dłużnika.

§ 40. Ekspozycjom wobec podmiotów sektora publicznego kraju trzeciego, którego regulacje ostrożnościowe są co najmniej równoważne regulacjom stosowanym w Rzeczypospolitej Polskiej oraz państwach członkowskich, bank może przypisać wagę ryzyka kredytowego w wysokości przypisanej temu podmiotowi przez właściwe władze kraju dłużnika, o ile uprzednio poinformuje Komisję Nadzoru Bankowego o zastosowanym podejściu, przedstawiając:

- 1) informacje dotyczące rodzaju, wielkości i struktury ekspozycji;
- 2) uzasadnienie celowości zastosowania preferencyjnego podejścia, obejmujące analizę porównawczą regulacji obowiązujących w kraju dłużnika i regulacji obowiązujących w państwach członkowskich.

§ 41. Bank, który zastosował podejście, o którym mowa w § 40, zobowiązany jest do monitorowania informacji, o których mowa w § 40 pkt 2.

Tytuł IV. Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju

§ 42. Z zastrzeżeniem § 44 – 45, ekspozycjom wobec wielostronnych banków rozwoju, w tym w szczególności Międzypaństwowej Korporacji Inwestycyjnej, Czarnomorskiego Banku Handlu i Rozwoju oraz Środkowoamerykańskiego Banku Integracji Gospodarczej, przypisuje się wagi ryzyka zgodnie z tabelą 6, w zależności od nadanej tym ekspozycjom lub podmiotom zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej.

Tabela 6

Stopień jakości kredytowej	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka	20%	50%	50%	100%	100%	150%

§ 43. Ekspozycjom wobec wielostronnych banków rozwoju, które nie posiadają zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej przypisuje się wagę ryzyka 50%.

§ 44. Wagę ryzyka równą 0% przypisuje się ekspozycjom wobec następujących wielostronnych banków rozwoju:

- 1) Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju;
- 2) Międzynarodowa Korporacja Finansowa;
- 3) Międzypaństwowy Bank Inwestycyjny;
- 4) Azjatycki Bank Rozwoju;
- 5) Afrykański Bank Rozwoju;
- 6) Bank Rozwoju Rady Europy;
- 7) Nordycki Bank Inwestycyjny;
- 8) Karaibski Bank Rozwoju;
- 9) Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju;
- 10) Europejski Bank Inwestycyjny;
- 11) Europejski Fundusz Inwestycyjny;
- 12) Wielostronna Agencja Gwarantowania Inwestycji.

§ 45. Zadeklarowanym należnym wpłatom na poczet kapitału Europejskiego Banku Inwestycyjnego przypisuje się wagę ryzyka 20%.

Tytuł V. Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych

§ 46.1. Ekspozycjom wobec organizacji międzynarodowych, z zastrzeżeniem ust. 2, przypisuje się wagę ryzyka 100%.

2. Ekspozycjom wobec następujących organizacji międzynarodowych przypisuje się wagę ryzyka 0%:

- 1) Wspólnota Europejska;
- 2) Międzynarodowy Fundusz Walutowy;
- 3) Bank Rozrachunków Międzynarodowych.

Tytuł VI. Ekspozycje wobec instytucji**Dział 1. Zasady ogólne**

§ 47.1. Z zastrzeżeniem § 48-57 ekspozycjom wobec instytucji, przypisuje się wagi ryzyka według metody opartej na zewnętrznej ocenie wiarygodności kredytowej.

2. Ekspozycjom wobec firm inwestycyjnych przypisuje się wagi ryzyka wg zasad jak dla ekspozycji wobec banków.

§ 48. Ekspozycjom wobec instytucji finansowych licencjonowanych i nadzorowanych przez właściwe władze odpowiedzialne za licencjonowanie i nadzorowanie instytucji oraz podlegającym wymogom ostrożnościowym równoważnym tym, którym podlegają instytucje, przypisuje się wagi ryzyka według zasad jak dla instytucji.

§ 49. Ekspozycjom wobec instytucji, nieposiadającej zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej nie przypisuje się wagi ryzyka niższej, niż waga stosowana w przypadku ekspozycji wobec rządu lub banku centralnego kraju, w którym instytucja ma siedzibę.

§ 50.1. Ekspozycjom wobec instytucji, których pierwotny efektywny termin zapadalności jest dłuższy niż 3 miesiące, z zastrzeżeniem § 82, przypisuje się wagę ryzyka według tabeli 7, w zależności od zewnętrznych ocen wiarygodności kredytowej, przypisanych tym ekspozycjom na podstawie § 11 i 12 załącznika nr 15 do uchwały.

Tabela 7

Stopień jakości kredytowej	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka	20%	50%	50%	100%	100%	150%

2. Ekspozycjom wobec instytucji, którym to ekspozycjom nie można przypisać zewnętrznych ocen wiarygodności kredytowej i których pierwotny efektywny termin zapadalności jest dłuższy niż 3 miesiące, nadaje się wagę ryzyka 50%.

§ 51.1. Ekspozycji wobec instytucji, których pierwotny, efektywny termin zapadalności jest nie dłuższy niż trzy miesiące, z zastrzeżeniem § 52 – 54 oraz § 82, przypisuje się preferencyjną wagę ryzyka według tabeli 8, w zależności od zewnętrznych ocen wiarygodności kredytowej, przypisanych tym ekspozycjom na podstawie § 12 załącznika nr 15 do uchwały.

Tabela 8

Stopień jakości kredytowej	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka	20%	20%	20%	50%	50%	150%

2. Ekspozycjom wobec instytucji, którym to ekspozycjom nie można przypisać zewnętrznych ocen wiarygodności kredytowej i których pierwotny efektywny termin zapadalności jest nie dłuższy niż trzy miesiące, nadaje się wagę ryzyka 20%.

3. Ekspozycji wobec instytucji, których pierwotny termin zapadalności jest nie dłuższy niż trzy miesiące, jeżeli istnieje zamiar ich odnawiania po upływie terminu zapadalności tak, że ich termin zapadalności efektywnie przekracza trzy miesiące, nie uznaje się za ekspozycje, których pierwotny efektywny termin zapadalności jest nie dłuższy niż trzy miesiące.

Dział 2. Uwzględnianie krótkoterminowych zewnętrznych ocen wiarygodności kredytowej

§ 52. Jeżeli, żadna ekspozycja wobec instytucji nie posiada krótkoterminowej zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej, ogólne podejście preferencyjne do ekspozycji, określone w § 51 stosuje się do wszystkich ekspozycji wobec tej instytucji, których pierwotny, efektywny termin zapadalności nie przekracza trzech miesięcy.

§ 53. Jeżeli istnieje ekspozycja wobec instytucji, posiadająca zewnętrzną krótkoterminową ocenę wiarygodności kredytowej, która pozwala na przypisanie identycznej lub bardziej korzystnej wagi ryzyka niż wynikająca z zastosowania ogólnego podejścia preferencyjnego do ekspozycji, określonego w § 51, wagi ryzyka przypisuje się na podstawie następujących zasad:

- 1) danej ekspozycji przypisuje się wagę ryzyka wynikającą z posiadanej zewnętrznej krótkoterminowej oceny wiarygodności kredytowej zgodnie z § 82;
- 2) pozostałym ekspozycjom, których pierwotny, efektywny termin zapadalności jest nie dłuższy niż trzy miesiące, przypisuje się wagi ryzyka zgodnie z ogólnym podejściem preferencyjnym do ekspozycji określonym w § 51.

§ 54. Jeżeli istnieje ekspozycja wobec instytucji posiadająca zewnętrzną krótkoterminową ocenę wiarygodności kredytowej, z której wynika konieczność zastosowania mniej korzystnej wagi ryzyka niż wynikająca z zastosowania ogólnego podejścia preferencyjnego do ekspozycji określonego w § 51, wagi ryzyka przypisuje się na podstawie następujących zasad:

- 1) danej ekspozycji przypisuje się wagę ryzyka wynikającą z posiadanej zewnętrznej krótkoterminowej oceny wiarygodności kredytowej zgodnie z § 82;
- 2) wszystkim ekspozycjom wobec tej instytucji, których pierwotny, efektywny termin zapadalności jest nie dłuższy niż trzy miesiące, nieposiadającym oceny wiarygodności kredytowej, przypisuje się taką samą wagę ryzyka, jak waga ryzyka wynikająca z zewnętrznej krótkoterminowej oceny wiarygodności kredytowej posiadanej przez ekspozycję określoną w pkt 1.

Dział 3. Ekspozycje w walucie krajowej, których pierwotny, efektywny termin zapadalności jest nie dłuższy niż trzy miesiące

§ 55. Ekspozycjom wobec banków krajowych lub instytucji kredytowych, denominowanym i finansowanym w walucie krajowej dłużnika, których pierwotny, efektywny termin zapadalności jest nie dłuższy niż trzy miesiące, z zastrzeżeniem § 82, może być przypisana waga ryzyka 20%.

Dział 4. Ekspozycje z tytułu inwestycji kapitałowych oraz instrumentów stanowiących składniki funduszy własnych

§ 56.1. Przez fundusze własne instytucji należy rozumieć także ich odpowiedniki w odniesieniu do firm inwestycyjnych.

2. Ekspozycjom z tytułu inwestycji kapitałowych oraz instrumentów stanowiących składniki funduszy własnych emitowanych przez instytucje, z zastrzeżeniem § 7 ust. 2, przypisuje się wagę ryzyka 100%.

Dział 5. Ekspozycje z tytułu rezerwy obowiązkowej

§ 57. W przypadku, gdy ekspozycja wynika z przewidzianego w prawie krajowym lub regulacjach Europejskiego Banku Centralnego obowiązku utrzymywania przez bank rezerwy obowiązkowej, a środki te podlegają ochronie na wypadek upadłości banku, w którym środki są utrzymywane, ekspozycji można przypisać wagę ryzyka równą wadze ryzyka Narodowego Banku Polskiego.

Tytuł. VII. Ekspozycje wobec przedsiębiorców

§ 58. Ekspozycjom wobec przedsiębiorców, które posiadają zewnętrzną ocenę wiarygodności kredytowej, z zastrzeżeniem § 82, przypisuje się wagę ryzyka według tabeli 9.

Tabela 9

Stopień jakości kredytowej	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka	20%	50%	100%	100%	150%	150%

§ 59. Ekspozycjom wobec przedsiębiorców, które nie posiadają zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej, przypisuje się wagę ryzyka 100% lub wagę ryzyka rządu centralnego w zależności od tego, która z wartości jest wyższa.

Tytuł VIII. Ekspozycje detaliczne

§ 60. Ekspozycjom detalicznym, które spełniają kryteria określone w § 21, przypisuje się wagę ryzyka 75%.

Tytuł IX. Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach

§ 61. Z zastrzeżeniem § 62- 69, ekspozycjom zabezpieczonym na nieruchomościach przypisuje się wagę ryzyka 100%.

§ 62.1. Ekspozycji, lub jej części efektywnie zabezpieczonej na nieruchomości mieszkalnej, która jest lub będzie zamieszkała lub przeznaczona pod wynajem przez właściciela można, z zastrzeżeniem ust. 3, przypisać wagę ryzyka 35%.

2. Części ekspozycji zabezpieczonej na nieruchomości mieszkalnej, która nie jest uznana za efektywnie zabezpieczoną, można, z zastrzeżeniem ust. 3, przypisać wagę ryzyka zgodnie z przepisami niniejszego załącznika.

3. Ekspozycji, lub jej części efektywnie zabezpieczonej na nieruchomości mieszkalnej, która jest lub będzie zamieszkała lub przeznaczona pod wynajem przez właściciela, a w przypadku której:

- 1) spełnione są kryteria określone w § 21, oraz
- 2) wysokość raty kapitałowej lub odsetkowej uzależniona jest od zmian kursu waluty lub walut innych niż waluty przychodów osiąganych przez dłużnika,

przypisuje się wagę ryzyka 75%.

§ 63. Ekspozycji z tytułu umowy leasingu, której przedmiotem jest stanowiąca własność banku nieruchomość mieszkalna, podlegająca przepisom, na mocy których finansujący zachowuje prawo własności tych nieruchomości dopóki korzystający nie skorzysta z opcji zakupu, można przypisać wagę ryzyka 35%.

§ 64.1. Z zastrzeżeniem ust. 2, przepisy § 62 i 63 mają zastosowanie, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- 1) wartość nieruchomości mieszkalnej, na której ustanowiono zabezpieczenie, nie zależy głównie od wiarygodności kredytowej dłużnika, przy czym nie dotyczy to sytuacji, w której czynniki makroekonomiczne wpływają zarówno na wartość nieruchomości, jak i na zdolność kredytową dłużnika;
- 2) ryzyko kredytowe dłużnika nie zależy głównie od przychodów generowanych przez nieruchomość mieszkalną lub projekt, w rozumieniu § 1 załącznika nr 22 do uchwały, stanowiące przedmiot zabezpieczenia, ale od zdolności dłużnika do spłaty zobowiązania z innych źródeł, co oznacza, że spłata zobowiązania nie zależy głównie od przepływu środków pieniężnych generowanego przez nieruchomość stanowiącą przedmiot zabezpieczenia;
- 3) spełnione są wymogi minimalne dotyczące uznawania zabezpieczeń określone w § 34 załącznika nr 17 do uchwały oraz zasad wyceny, o których mowa w § 81 załącznika nr 17 do uchwały.

2. Ekspozycję lub jej część uznaje się za efektywnie zabezpieczoną na nieruchomości mieszkalnej do wysokości nie wyższej niż:

- 1) 50% wartości ustalonej na podstawie wyceny rzeczoznawcy majątkowego (jeżeli wycena nie uwzględnia wcześniej powstałych obciążeń, to wartość tę uprzednio pomniejsza się o łączną ich kwotę) lub
- 2) 60% bankowo-hipotecznej wartości nieruchomości, ustalonej zgodnie z art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o listach zastawnych i bankach hipotecznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 99, poz. 919 z późn. zm.⁷).

§ 65. W przypadku ekspozycji zabezpieczonej na nieruchomości mieszkalnej położonej na terytorium państwa członkowskiego, w którym na podstawie decyzji właściwych władz nie stosuje się kryterium wskazanego w § 64 ust. 1 pkt 2, bank ustala efektywnie zabezpieczoną część ekspozycji przy zastosowaniu podejścia przyjętego przez te władze i może przypisać tej części ekspozycji wagę ryzyka 35%.

§ 66. Z zastrzeżeniem § 68- 69, wagę ryzyka 50% można przypisać ekspozycji lub jej części, która:

- 1) jest efektywnie zabezpieczona na nieruchomości komercyjnej usytuowanej na terytorium państwa członkowskiego, w którym właściwe władze dopuszczają przypisywanie wagi 50% ekspozycjom tak zabezpieczonym;
- 2) jest związana z umową leasingu nieruchomości dotyczącą stanowiącej własność banku nieruchomości komercyjnej usytuowanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub państwa członkowskiego i podlega przepisom ustawowym, na mocy których finansujący zachowuje prawo własności tych nieruchomości dopóki korzystający nie skorzysta z opcji zakupu.

§ 67. Za nieruchomość komercyjną uznaje się nieruchomość niebędącą nieruchomością mieszkalną.

§ 68.1. W przypadku, o którym mowa w § 66 pkt 1 oraz pkt 2, w zakresie ekspozycji efektywnie zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej usytuowanej na terenie państwa członkowskiego, wagę ryzyka 50% można przypisać części ekspozycji uznanej za efektywnie zabezpieczoną, ustalonej przy zastosowaniu podejścia przyjętego przez właściwe władze.

2. W przypadku ekspozycji zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej usytuowanej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej mają zastosowanie przepisy § 66 pkt 2, jeżeli spełnione są następujące warunki:

⁷ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 184, poz. 1539 i Nr 249, poz. 2104.

- 1) wartość nieruchomości nie może zależeć głównie od wiarygodności kredytowej dłużnika, przy czym nie dotyczy to sytuacji, w której czynniki makroekonomiczne wpływają zarówno na wartość nieruchomości, jak i na zdolność kredytową dłużnika;
- 2) ryzyko dłużnika nie może zależeć głównie od przychodów generowanych przez nieruchomość lub projekt, w rozumieniu § 1 załącznika nr 22 do uchwały, stanowiące przedmiot zabezpieczenia, ale od zdolności dłużnika do spłaty zobowiązania z innych źródeł;
- 3) spełnione są wymogi minimalne dotyczące uznawania zabezpieczeń określone w § 34 załącznika nr 17 do uchwały oraz zasad wyceny, o których mowa w § 81 załącznika nr 17 do uchwały.

3. W przypadku ekspozycji, o których mowa w ust. 2, wagę ryzyka 50% można przypisać części ekspozycji efektywnie zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej, określonej jako nieprzekraczająca limitu obliczonego zgodnie z jednym z poniższych warunków:

- 1) 50% aktualnej wartości rynkowej danej nieruchomości;
- 2) 50% aktualnej wartości rynkowej nieruchomości lub 60% wartości bankowo-hipotecznej – w zależności, która z tych wartości jest niższa – jeżeli nieruchomość jest usytuowana na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub państwa członkowskiego, w którym stosowana jest wycena bankowo-hipoteczna nieruchomości.

§ 69. Części ekspozycji zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej, która nie jest uznana za efektywnie zabezpieczoną, można przypisać wagę ryzyka zgodnie z przepisami niniejszego załącznika.

Tytuł X. Ekspozycje przeterminowane

§ 70. Z zastrzeżeniem § 72-73, w przypadku ekspozycji przeterminowanej, jej niezabezpieczonej części przypisuje się następujące wagi ryzyka:

- 1) 150%, jeżeli utworzono rezerwę celową lub odpis z tytułu utraty wartości w wysokości poniżej 20% wartości brutto niezabezpieczonej części ekspozycji;
- 2) 100%, jeżeli utworzono rezerwę celową lub odpis z tytułu utraty wartości w wysokości nie niższej niż 20% wartości brutto niezabezpieczonej części ekspozycji.

§ 71. Zabezpieczoną część ekspozycji przeterminowanej określa się z uwzględnieniem zabezpieczeń uznawanych dla celów ograniczania ryzyka kredytowego.

§ 72. W przypadku ekspozycji zabezpieczonych na nieruchomości mieszkalnej, przeterminowanych o ponad 90 dni, ekspozycji w kwocie netto (pomniejszonej o rezerwę celową lub odpisy z tytułu utraty wartości) przypisuje się następujące wagi ryzyka:

- 1) wagę ryzyka 100%, jeżeli utworzono rezerwę celową lub odpis z tytułu utraty wartości w wysokości poniżej 20% wartości brutto ekspozycji;
- 2) 75%, jeżeli utworzono rezerwę celową lub odpis z tytułu utraty wartości w wysokości nie niższej niż 20% wartości brutto ekspozycji.

§ 73. Ekspozycjom zabezpieczonym hipoteką ustanowioną na nieruchomości komercyjnej, przeterminowanym o ponad 90 dni, przypisuje się wagę ryzyka 100%.

Tytuł XI. Ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka

§ 74. Ekspozycjom, którym towarzyszy szczególnie wysokie ryzyko, w szczególności akcjom podmiotów niedopuszczonym do obrotu na rynku regulowanym kapitałowych papierów wartościowych w rozumieniu art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 182, poz. 1538 z późn. zm.⁴), udziałom w tych podmiotach, z wyjątkiem przedsiębiorstw pomocniczych usług bankowych, w których banki są zaangażowane kapitałowo, przypisuje się wagę ryzyka 150%.

§ 75. Ekspozycjom nieprzeterminowanym, którym na podstawie przepisów niniejszego załącznika, przypisanoby wagę ryzyka 150% – ze względu na utworzone rezerwy celowe lub odpis z tytułu utraty wartości, bank może przypisać wagi ryzyka zgodnie z następującymi zasadami:

- 1) 100%, jeżeli utworzono rezerwę celową lub odpis z tytułu utraty wartości w wysokości nie niższej niż 20% wartości brutto ekspozycji;
- 2) 50% jeżeli utworzono rezerwę celową lub odpis z tytułu utraty wartości w wysokości nie niższej niż 50% wartości brutto ekspozycji.

Tytuł XII. Ekspozycje z tytułu obligacji zabezpieczonych (covered bonds)

§ 76.1. Obligacje zabezpieczone oznaczają obligacje zabezpieczone jednym z uznanych instrumentów, określonych w § 77, które zostały wyemitowane przez bank lub instytucję kredytową podlegające na mocy prawa szczególnemu nadzorowi publicznemu służącemu do ochrony posiadaczy obligacji.

2. Poprzez ochronę posiadaczy obligacji należy rozumieć w szczególności, że kwoty pochodzące z emisji tych obligacji muszą być inwestowane w aktywa, które podczas całego okresu ważności obligacji są w stanie pokryć roszczenia związane z obligacjami oraz, które w przypadku niewypłacalności emitenta, zostaną wykorzystane na zasadzie pierwszeństwa w celu zwrotu kwoty głównej i należnych odsetek.

§ 77.1. Za uznane instrumenty, uznaje się:

- 1) ekspozycje wobec rządów i banków centralnych, podmiotów sektora publicznego, jednostek samorządu terytorialnego lub władz lokalnych Rzeczypospolitej Polskiej lub państw członkowskich, bądź też ekspozycje przez te podmioty gwarantowane;
- 2) ekspozycje wobec rządów i banków centralnych krajów trzecich, wielostronnych banków rozwoju i organizacji międzynarodowych, które kwalifikują się do 1 stopnia jakości kredytowej lub ekspozycje przez te podmioty gwarantowane, oraz ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego, samorządów terytorialnych władz lokalnych krajów trzecich lub ekspozycje przez te podmioty gwarantowane, które są wazone ryzykiem tak jak ekspozycje wobec instytucji lub wobec rządów i banków centralnych i które kwalifikują się do 1 stopnia jakości kredytowej, oraz wymienione w pierwszej części zdania ekspozycje, jeżeli kwalifikują się do minimum 2 stopnia jakości kredytowej, pod warunkiem, że nie przekraczają one 20% nominalnej kwoty niewykupionych obligacji zabezpieczonych wyemitowanych przez instytucje;
- 3) ekspozycje wobec instytucji, które kwalifikują się do 1 stopnia jakości kredytowej zgodnie z niniejszym załącznikiem, przy czym:
  - a) całkowita wartość tego rodzaju ekspozycji nie może przekraczać 15% wartości nominalnej kwoty niewykupionych obligacji zabezpieczonych wyemitowanych przez instytucje,
  - b) limit określony w lit. a nie obejmuje ekspozycji z tytułu przeniesienia i obsługi płatności dłużników lub ekspozycji z tytułu przychodów z postępowania upadłościowego dłużników, w zakresie kredytów zabezpieczonych na nieruchomościach, które to płatności przekazywane są posiadaczom obligacji zabezpieczonych,
  - c) wymóg dotyczący stopnia 1 jakości kredytowej nie obejmuje ekspozycji wobec banków i instytucji kredytowych, których termin rozliczenia nie przekracza 100 dni, o ile te banki i instytucje kredytowe kwalifikują się co najmniej do 2 stopnia jakości kredytowej;
- 4) kredyty zabezpieczone hipoteką na nieruchomości mieszkalnej, do wysokości mniejszej z następujących wartości (w kwocie ekspozycji głównej):
  - a) łączna wartość zabezpieczeń obejmująca wszystkie zabezpieczenia określone w pkt 1 – 3,
  - b) 80% wartości nieruchomości stanowiących zabezpieczenie lub jednostek priorytetowych wyemitowanych przez francuskie Fonds Communs de Créances lub instytucje sekurytyzacyjne działające na podstawie przepisów Rzeczypospolitej Polskiej lub państwa członkowskiego zabezpieczające ekspozycje dotyczące nieruchomości mieszkalnych, o ile co najmniej 90% aktywów takich Fonds Communs de Créances lub instytucji sekurytyzacyjnych działających na podstawie przepisów Rzeczypospolitej Polskiej lub państwa członkowskiego stanowią hipoteki w połączeniu z wartością wszystkich wcześniejszych zabezpieczeń do wysokości mniejszej z następujących wartości (w kwocie ekspozycji głównej):
    - ekspozycji z tytułu jednostek priorytetowych,
    - łącznej wartości zabezpieczeń,
    - 80% wartości nieruchomości obciążonych hipoteką,a jednostki priorytetowe kwalifikują się do 1 stopnia jakości kredytowej, jeżeli wartość takich jednostek nie przekracza 20% nominalnej kwoty ekspozycji,przy czym, ekspozycje z tytułu przeniesienia płatności dłużników lub ekspozycji z tytułu przychodów z postępowania upadłościowego dłużników kredytów z zabezpieczeniem w postaci nieruchomości jednostek priorytetowych lub dłużnych papierów wartościowych nie są uwzględniane przy wyliczaniu 90% limitu;
- 5) kredyty zabezpieczone na nieruchomościach komercyjnych lub udziałami w fińskich przedsiębiorstwach mieszkaniowych, do wysokości mniejszej z następujących wartości (w kwocie ekspozycji głównej):
  - a) łącznej wartości zabezpieczeń obejmującej wszystkie zabezpieczenia określone w pkt. 1 – 4,
  - b) 60% wartości nieruchomości ustanowionych jako zabezpieczenie lub zabezpieczone przez jednostki priorytetowe wyemitowane przez francuskie Fonds Communs de Créances lub instytucje sekurytyzacyjne działające na podstawie przepisów Rzeczypospolitej Polskiej lub państwa członkowskiego zabezpieczające ekspozycje dotyczące nieruchomości komercyjnych, o ile co najmniej 90% aktywów takich Fonds Communs de Créances lub

instytucji sekurytyzacyjnych działających na podstawie przepisów Rzeczypospolitej Polskiej lub państwa członkowskiego stanowią hipoteki w połączeniu z wartością wszystkich wcześniejszych zabezpieczeń do wysokości mniejszej z następujących wartości (w kwocie ekspozycji głównej):

- ekspozycji z tytułu jednostek priorytetowych,
- łącznej wartości zabezpieczeń,
- 60% wartości nieruchomości obciążonych hipoteką,

a jednostki priorytetowe kwalifikują się do 1 stopnia jakości kredytowej, jeżeli wartość takich jednostek nie przekracza 20% nominalnej kwoty ekspozycji,

c) limit wartości nieruchomości ustanowionych jako zabezpieczenie, o którym mowa w lit. b może wynosić 70% jeżeli:

- wartość wszystkich aktywów ustanowionych jako zabezpieczenie dla obligacji zabezpieczonych przekracza nominalną wartość należności z tytułu obligacji zabezpieczonych o co najmniej 10%, a roszczenia właścicieli obligacji spełniają wymogi pewności prawnej określone w załączniku nr 17 do uchwały,
- roszczenia właścicieli obligacji mają pierwszeństwo przed wszystkimi innymi roszczeniami do danego zabezpieczenia,

przy czym ekspozycje z tytułu przeniesienia i zarządzania płatnościami dłużników lub postępowania upadłościowego dłużników kredytów z zabezpieczeniem w postaci nieruchomości jednostek priorytetowych lub dłużnych papierów wartościowych nie są uwzględniane przy wyliczaniu 90% limitu;

6) ekspozycje z tytułu kredytów z zabezpieczeniem na statkach, o ile całkowita wartość zastawów na statkach, łącznie z wszystkimi uprzywilejowanymi zastawami na statkach, wynosi maksymalnie 60% wartości statku stanowiącego zabezpieczenie.

2. Pojęcie „zabezpieczone”, o którym mowa w § 76 ust. 1, obejmuje także przypadki, w których składniki majątku określone w pkt 1 – 6 przeznaczone są zgodnie z obowiązującymi przepisami wyłącznie do ochrony właściciela obligacji przed stratami.

3. Do dnia 31 grudnia 2010 r. nie ma zastosowania górny limit 20% w odniesieniu do uprzywilejowanych udziałów, emitowanych zgodnie z pkt 4 i 5 przez francuskie Fonds Communs de Créances lub równorzędną jednostkę sekurytyzacyjną, o ile te uprzywilejowane udziały otrzymały ocenę kredytową uznanej zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej, odpowiadającą najwyższej ocenie wiarygodności kredytowej, którą instytucja oceny wiarygodności kredytowej przyznaje obligacjom zabezpieczonym.

§ 78. W odniesieniu do nieruchomości stanowiących zabezpieczenie obligacji zabezpieczonych, instytucja powinna spełniać wymogi minimalne dotyczące uznawania zabezpieczeń określone § 34 załącznika nr 17 do uchwały oraz zasad wyceny, o których mowa w § 81 załącznika nr 17 do uchwały.

§ 79. Obligacje zabezpieczone wyemitowane przed 31 grudnia 2007 r. kwalifikują się do traktowania preferencyjnego, o którym mowa w § 80, aż do terminu ich rozliczenia.

§ 80. Obligacjom zabezpieczonym przypisuje się wagę ryzyka na podstawie wagi przypisanej uprzywilejowanym, niezabezpieczonym ekspozycjom wobec emitującej je instytucji, przy czym pomiędzy wagami ryzyka występują następujące zależności:

- 1) jeżeli ekspozycjom wobec instytucji przypisuje się wagę ryzyka 20%, wówczas obligacji zabezpieczonej przypisuje się wagę ryzyka 10%;
- 2) jeżeli ekspozycjom wobec instytucji przypisuje się wagę ryzyka 50%, wówczas obligacji zabezpieczonej przypisuje się wagę ryzyka 20%;
- 3) jeżeli ekspozycjom wobec instytucji przypisuje się wagę ryzyka 100%, wówczas obligacji zabezpieczonej przypisuje się wagę ryzyka 50%;
- 4) jeżeli ekspozycjom wobec instytucji przypisuje się wagę ryzyka 150%, wówczas obligacji zabezpieczonej przypisuje się wagę ryzyka 100%.

Tytuł XIII. Ekspozycje sekurytyzacyjne

§ 81. Wagi ryzyka ekspozycji ważonych ryzykiem dla ekspozycji z tytułu pozycji sekurytyzacyjnych określa się zgodnie z załącznikiem nr 18 do uchwały.

Tytuł XIV. Ekspozycje krótkoterminowe wobec instytucji i przedsiębiorców

§ 82. Ekspozycjom wobec instytucji lub przedsiębiorców, które posiadają zewnętrzną krótkoterminową ocenę wiarygodności kredytowej, przypisuje się wagę ryzyka według tabeli 10.

Tabela 10

Stopień jakości kredytowej	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka	20%	50%	100%	150%	150%	150%

Tytuł XV. Ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania

§ 83. Z zastrzeżeniem § 84 – 90, ekspozycjom z tytułu jednostek uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania przypisuje się wagę ryzyka 100%.

§ 84. Ekspozycjom z tytułu jednostek uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania, które posiadają zewnętrzną ocenę wiarygodności kredytowej, przypisuje się wagę ryzyka według tabeli 11.

Tabela 11

Stopień jakości kredytowej	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka	20%	50%	100%	100%	150%	150%

§ 85. Jeżeli dana pozycja w jednostkach uczestnictwa instytucji zbiorowego inwestowania wiąże się ze szczególnie wysokim ryzykiem, pozycji tej należy przypisać wagę ryzyka 150%.

§ 86.1. Bank może określić wagę ryzyka dla ekspozycji z tytułu jednostek uczestnictwa instytucji zbiorowego inwestowania zgodnie z § 88 – 90 pod warunkiem, że uzyska zgodę Komisji Nadzoru Bankowego.

2. Wniosek, o wydanie przez Komisję Nadzoru Bankowego zgody, o której mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) informacje potwierdzające, że instytucja zbiorowego inwestowania jest zarządzana przez spółkę podlegającą właściwemu nadzorowi w Rzeczypospolitej Polskiej lub państwie członkowskim lub że spełnione są następujące kryteria:
  - a) instytucja zbiorowego inwestowania zarządzana jest przez spółkę podlegającą regulacjom nadzorczym uznanym za równoważne regulacjom obowiązującym w Unii Europejskiej,
  - b) zapewniona jest należyta współpraca pomiędzy Komisją Nadzoru Bankowego a władzami nadzorczymi właściwymi dla instytucji zbiorowego inwestowania;
- 2) prospekt emisyjny instytucji zbiorowego inwestowania lub inny, równoważny dokument, zawierający następujące informacje:
  - a) kategorie aktywów, do inwestowania w które instytucja zbiorowego inwestowania jest upoważniona,
  - b) limity inwestycyjne, jeśli są stosowane, oraz metody ich obliczania;
- 3) informacje o miejscu i częstotliwości publikowania rocznych sprawozdań z działalności instytucji zbiorowego inwestowania, w celu umożliwienia dokonania nie rzadziej niż raz do roku oceny aktywów i pasywów, przychodów i operacji w danym okresie sprawozdawczym.

§ 87. Jeżeli instytucja zbiorowego inwestowania z państwa trzeciego została uznana w państwie członkowskim za spełniającą kryteria określone w § 86 pkt 1, bank może określić wagę ryzyka dla jednostek uczestnictwa tej instytucji zbiorowego inwestowania zgodnie z przepisami § 88 – 90 bez dokonywania własnej oceny i zgody Komisji Nadzoru Bankowego, jeżeli zawiadomi o tym Komisję Nadzoru Bankowego.

§ 88. Jeżeli bank posiada wiedzę na temat ekspozycji bazowych instytucji zbiorowego inwestowania, może przypisać jednostce uczestnictwa średnią wagę ryzyka obliczoną poprzez odpowiednie zastosowanie do tych ekspozycji zasad stosowanych dla przypisywania wag ryzyka określonych w niniejszym załączniku.

§ 89. Jeżeli bank nie posiada wiedzy na temat ekspozycji bazowych instytucji zbiorowego inwestowania, może przypisać jednostce uczestnictwa średnią wagę ryzyka obliczoną poprzez odpowiednie zastosowanie zasad stosowa-

nych dla przypisywania wag ryzyka określonych w niniejszym załączniku zakładając, że instytucja zbiorowego inwestowania w pierwszej kolejności inwestuje w maksymalnie dozwolonym zakresie w te klasy ekspozycji, które wiążą się z najwyższym wymogiem kapitałowym, następnie zaś inwestuje w klasy ekspozycji uszeregowane pod względem wag ryzyka w porządku malejącym, aż do osiągnięcia limitu inwestycyjnego.

§ 90. Bank może zlecić podmiotowi zewnętrznemu dokonanie obliczeń wagi ryzyka dla instytucji zbiorowego inwestowania zgodnie z metodami określonymi w § 88 – 89, jeżeli bank zweryfikuje poprawność metodologii tych obliczeń.

Tytuł XVI. Inne ekspozycje

§ 91. Rzeczowym aktywom trwałym przypisuje się wagę ryzyka 100%.

§ 92. Rozrachunkom z kontrahentami, których tożsamości nie można ustalić, przypisuje się wagę ryzyka 100%.

§ 93. Środkom pieniężnym w kasie i równoważnym pozycjom gotówkowym przypisuje się wagę ryzyka 0%.

§ 94. Środkom pieniężnym w drodze przypisuje się wagę ryzyka 20%.

§ 95. Aktywom wynikającym z wyceny transakcji pozabilansowych przypisuje się wagę ryzyka 0%.

§ 96. Pakietom akcji i udziałom przypisuje się wagę ryzyka 100%, jeżeli nie pomniejszają funduszy własnych.

§ 97. Złoto w sztabach zdeponowane we własnych skarbcach lub złożone do depozytu imiennego do wysokości zabezpieczenia w złocie otrzymuje wagę ryzyka 0%.

§ 98. W przypadku umów sprzedaży aktywów z przyrzeczeniem odkupu oraz bezwarunkowych zakupów terminowych (*outright forward purchases*) należy przypisywać wagi ryzyka odpowiadające aktywom, których dotyczą umowy, a nie kontrahentom transakcji.

§ 99. W przypadku, gdy bank dostarcza ochronę kredytową obejmującą koszyk ekspozycji i gdy według warunków tej ochrony n-te, określone w umowie niewykonanie zobowiązania dotyczącego ekspozycji uruchamia płatność, a takie zdarzenie kredytowe oznacza realizację umowy o ochronę kredytową, wówczas produktowi takiemu przypisuje się wagę ryzyka:

- 1) zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 18 do uchwały, o ile posiada on zewnętrzną ocenę kredytową uznanej instytucji oceny wiarygodności kredytowej;
- 2) jeżeli produkt nie posiada ratingu uznanej instytucji oceny wiarygodności kredytowej, wówczas:
  - a) wagi ryzyka dla każdej z ekspozycji wchodzących w skład koszyka, wyliczając n-1 ekspozycji, są sumowane począwszy od najwyższej wagi, do maksymalnej wartości 1250% i mnożone przez wartość nominalną ochrony dostarczanej przez kredytowy instrument pochodny, dając w rezultacie kwotę aktywów ważoną ryzykiem,
  - b) ekspozycje nieujęte w kumulacji n-1 ekspozycji określa się, przyjmując, że są to takie ekspozycje, które cechuje niższa kwota ważona ryzykiem niż kwota ważona ryzykiem dowolnej ekspozycji ujętej w kumulacji.

OBLICZANIE EKWIWALENTU BILANSOWEGO EKSPOZYCJI Z TYTUŁU UDZIELONYCH ZOBOWIĄZAŃ POZABILANSOWYCH

Tytuł I. Ekwiwalent bilansowy ekspozycji z tytułu udzielonych pozabilansowych zobowiązań warunkowych

§ 100. Ekwiwalent bilansowy ekspozycji z tytułu udzielonego pozabilansowego zobowiązania warunkowego oblicza się jako iloczyn nominalnej wartości zobowiązania i procentowej wagi ryzyka produktu przypisanej mu zgodnie z poniższą klasyfikacją:

- 1) waga ryzyka produktu 0% (ryzyko niskie) – niewykorzystane zobowiązania kredytowe (zobowiązania udzielenia kredytu, zakupu papierów wartościowych, udzielenia gwarancji, poręczenia lub akceptu), które można bezwarunkowo wypowiedzieć w każdej chwili bez uprzedzenia, lub które umożliwiają w sposób efektywny automatyczne unieważnienie wskutek pogorszenia wiarygodności kredytowej dłużnika;
- 2) Waga ryzyka produktu 20% (ryzyko nisko-średnie):
  - a) udzielone akredytywy dokumentowe, dla których zabezpieczenie stanowi wysłany towar oraz inne udzielone zobowiązania wygasające z chwilą realizacji transakcji będącej ich podstawą, dla których zabezpieczenie stanowi wysłany towar,
  - b) niewykorzystane zobowiązania kredytowe (zobowiązania udzielenia kredytu, zakupu papierów wartościowych, udzielenia gwarancji, poręczenia lub akceptu) z pierwotnym terminem zapadalności do jednego roku, których nie można bezwarunkowo wypowiedzieć w każdej chwili bez uprzedzenia lub które nie umożliwiają w sposób efektywny automatycznego unieważnienia wskutek pogorszenia wiarygodności kredytowej dłużnika;

3) waga ryzyka produktu 50% (ryzyko średnie):

- a) akredytywy dokumentowe otwarte i akredytywy dokumentowe potwierdzone, z wyłączeniem akredytyw objętych wagą ryzyka produktu 20%,
- b) udzielone gwarancje jakości odsprzedawanych towarów (aktywów) i gwarancje zapłaty odszkodowania (w szczególności gwarancje przetargowe, gwarancje dobrego wykonania umowy, gwarancje zapłaty cła i gwarancje zapłaty podatku) oraz inne udzielone gwarancje i poręczenia nie stanowiące zabezpieczenia aktywów osób trzecich (niemające charakteru substytutu kredytu),
- c) nieodwołalne akredytywy zabezpieczające niestanowiące zabezpieczenia aktywów osób trzecich,
- d) niewykorzystane zobowiązania kredytowe (zobowiązania udzielenia kredytu, zakupu papierów wartościowych, udzielenia gwarancji, poręczenia lub akceptu) z pierwotnym terminem zapadalności powyżej jednego roku;

4) waga ryzyka produktu 100% (ryzyko wysokie):

- a) udzielone gwarancje i poręczenia zabezpieczające aktywa osób trzecich (mające charakter substytutu kredytu),
- b) nieodwołalne akredytywy zabezpieczające aktywa osób trzecich (mające charakter substytutu kredytu),
- c) udzielone akcepty,
- d) udzielone poręczenia wekslowe,
- e) udzielone zobowiązania z tytułu transakcji z prawem zwrotu przedmiotu transakcji lub roszczeń z nim związanych,
- f) umowy sprzedaży aktywów z prawem odkupu,
- g) nieopłacona część akcji i papierów wartościowych,
- h) pozostałe udzielone pozabilansowe zobowiązania warunkowe, nieobjęte niższymi wagami ryzyka.

Tytuł II. Ekwiwalent bilansowy ekspozycji z tytułu transakcji pozabilansowych

§ 101. Ekwiwalent bilansowy ekspozycji z tytułu transakcji pozabilansowych, z zastrzeżeniem § 13 – 15, oblicza się zgodnie z załącznikiem nr 16 do uchwały.